

نتیجه بررسی انجام‌شده‌نشانگر این است که رویه‌های غیرمنصفانه و ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات بزرگ‌ترین مشکل و مانع برهم‌زننده بهبود محیط کسب و کار در استان است. در بررسی استان‌های دیگر و ارزیابی محیط کسب و کار شاہدان هشتم که رویه‌های غیرمنصفانه و ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات در دستگاه‌ها به‌عنوان اولین مانع کسب و کار در استان‌های خراسان رضوی،یزد و زنجان اعلام‌شده‌است.

خراسان دلایل صعود ۹ پله‌ای کسب و کار استان را بر اساس آخرین گزارش اتاق ایران بررسی می‌کند

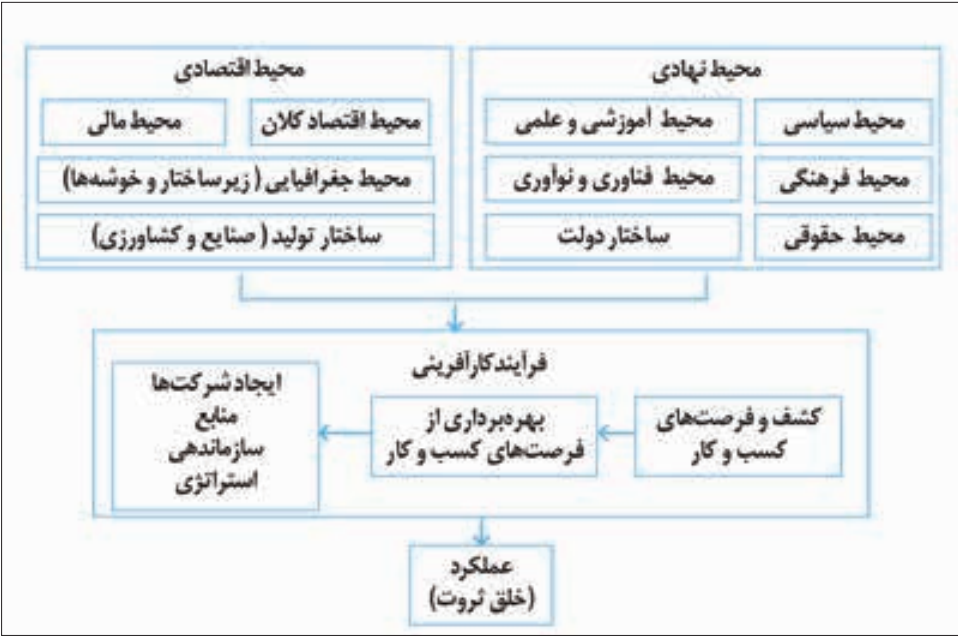
بهبود کسب و کار با تغییر مولفه‌های ارزیابی

سینا واحدی
info@khorasannews.com

محیط کسب و کار به مجموعه عواملی گفته می‌شود که بر عملکرد یا اداره‌بنگاه‌های اقتصادی مؤثر هستند اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه‌ها قرار دارند؛ عواملی نظیر قوانین و مقررات، میزان بارندگی، فرهنگ کاری در یک منطقه و … که در کشورها و مناطق جغرافیایی گوناگون، در هر رشته کاری و نیز در طول زمان متفاوت اند. امروزه، بهبود محیط کسب و کار یکی از مهم‌ترین راهبردهای توسعه اقتصادی در هر کشور به‌شمار می‌رود و علاوه بر آن هر چه محیط کسب و کار در یک کشور شرایط بهتری داشته باشد، بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی در جامعه‌ای بیشتر و بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی در جامعه‌ای بیشتر باشد، عملکرد اقتصادآن کشور و خلق ارزش و ثروت در آن جامعه نیز بیشتر می‌شود. با این حال بهبود محیط کسب و کار، نیازمند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مطلوب است که دستیابی به این مهم نیز نیازمند وجود فرایندی مستمر برای پایش و سنجش وضعیت محیط کسب و کار در هر کشور است. گزارش‌های فصلی پایش محیط کسب و کار ایران از شکل‌های اقتصادی سراسر کشور که برش استانی محیط کسب و کار است، تا پایان سال گذشته توسط مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی تهیه و منتشر می‌شد. اما با برنامه ریزی صورت گرفته و با توجه به انجام طرح پژوهشی بررسی بهبود محیط کسب و کار توسط اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، از ابتدای سال ۹۶ اتاق ایران به‌تنهایی به این امر مبادرت می‌کند. پایش محیط کسب و کار انجام‌شده توسط اتاق ایران نسبت به بررسی مرکز پژوهش‌های مجلس دارای تغییراتی در مولفه‌ها و شاخصه‌های مورد بررسی است. در آخرین بررسی انجام‌شده که مربوط به بهار سال ۹۶ است، نسبت به همان فصل در سال ۹۵ اوضاع کسب و کار در مجموع میانگین کشوری بهبود یافته است. در ارزیابی منتشر شده استان خراسان رضوی با ۹ پله صعود نسبت به فصل گذشته در بررسی مرکز پژوهش‌های مجلس به رتبه ۳ دست‌یافته است. البته این رتبه با توجه به تغییر نمونه‌های مورد بررسی و نیز تفاوت شاخصه‌های دوپژوهش انجام‌شده نمی‌تواند در مقام مقایسه قرار بگیرد. برای سنجش دقیق بهبود اوضاع کسب و کار باید منتظر پایش فصل بعد بوده و بین دو شاخصه یکسان در استان سنجش مد نظر را انجام دهیم. از سوی دیگر تغییر نمونه‌های مورد بررسی در این پایش نسبت به پایش گذشته و تعداد واحدهای مورد پرسش سبب ایجاد تفاوت و حتی تضاد بین دو نتیجه بررسی‌های محیط کسب و کار می‌شود. با این شرایط شاید نتوان به‌طور دقیق بهبود فضای کسب و کار در بین دوپایش انجام‌شده را دقیق و علمی دانست.

■ **تأمین مالی؛ این گره گور!**

برآیند ارزیابی مولفه‌های محیط کسب و کار در کل کشور نشانگر این است که این مولفه‌ها در ایران در بهار ۱۳۹۶، اندکی مناسب‌تر از ارزیابی زمستان بوده است، همچنین بررسی محیط کسب و کار ایران در مقایسه با فصل مشابه سال

■ **ضعف نظارتی دستگاه‌های غیر دولتی بیشتر شده است**

هر چه محیط کسب و کار (محیط نهادی و اقتصادی) شاریط

مالیات بزرگ‌ترین مانع کسب و کار خراسان رضوی

بهتری داشته‌باشد، بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی بیشتر است و هر چه بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی در جامعه‌ای بیشتر باشد، عملکرد اقتصادآن کشور و خلق ارزش و ثروت در آن جامعه بیشتر می‌شود. بر اساس نتایج این پایش در بهار ۱۳۹۶، وضعیت محیط کسب و کار در بخش کشاورزی در مقایسه با بخش‌های صنعت و خدمات مناسب‌تر ارزیابی شده است. در بین رشته‌فعالیت‌های اقتصادی، رشته‌فعالیت‌های: ۱. آموزش ۲. عمده‌فروشی و خرده‌فروشی ۳. ساختمان، به‌ترتیب بدترین وضعیت کسب و کار و رشته فعالیت‌های ۱. سلامت انسان و مددکاری اجتماعی ۲. اطلاعات و ارتباطات ۳. فعالیت‌های حرفه‌ای، علمی و فنی، به‌ترتیب بهترین وضعیت کسب و کار را در مقایسه با دیگر فعالیت‌های اقتصادی در کشور داشته‌اند. بر اساس ارزیابی شکل‌های اقتصادی، در مجموعه مطالعات فصلی پایش محیط کسب و کار، محیط اقتصادی شرایط بهتری نسبت به محیط نهادی دارد. در محیط اقتصادی به ترتیب محیط جغرافیایی و محیط اقتصاد کلان و پس از آن ساختار تولید یعنی صنایع و کشاورزی و در آخر محیط مالی دارای ناسامع‌ترین شرایط در بررسی کسب و کار اقتصاد ایران ارزیابی شده‌اند. در این مطالعه، به‌ترتیب مولفه‌های "رویه‌های غیرمنصفانه و ناعادلانه ممیزی

■ **ضعف نظارتی دستگاه‌های غیر دولتی بیشتر شده است**

هر چه محیط کسب و کار (محیط نهادی و اقتصادی) شاریط

اقتصاد مقاومتی |

مالیات بزرگ‌ترین مانع کسب و کار خراسان رضوی

رتبه‌بندی عوامل ایجاد بازار کسب و کار نامساعد استان	مؤلفه‌های مورد بررسی
۱	رتبه در بهار ۱۳۹۶
۲	رویه‌های غیرمنصفانه و ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
۳	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها
۴	موانع اداری کسب و کار (ادارات و دستگاه‌های اجرایی مرتبط با کسب و کار)
۵	بی‌ثباتی و غیرقابل پیش‌بینی بودن قیمت‌ها (مواد اولیه و محصولات)
۶	بی‌ثباتی سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر به کسب و کار
۷	بی‌تعهدی طرف‌های قرارداد (دولتی یا خصوصی) به ایفای تعهدات و وعده‌هایشان
۸	رویه‌های سختگیرانه در ادارات کار و بیمه برای مدیریت نیروی انسانی
۹	برداشت‌های سلیقه‌ای و غیرقابل پیش‌بینی مأموران از قوانین و مقررات
۱۰	ضعف دادگاه‌ها در رسیدگی به شکایات و پیگردموثر متجاوزان به حقوق دیگران
۱۱	مفاسد مالی و اداری در دستگاه‌های حکومتی
۱۲	رقابت غیرمنصفانه شرکت‌ها و موسسات دولتی یا شبه‌دولتی در بازار
۱۳	وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به‌یک‌یا تعدادی از رقبا در بازار
۱۴	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار
۱۵	عرضه کالاهای قاچاق و رقابت غیرمنصفانه محصولات خارجی و داخلی در بازار ایران
۱۶	کمبود تقاضای موثر در بازار
۱۷	کارگریزوی عمومی و استقبال نیروی کار از تعطیلی روزهای کاری
۱۸	قیمت‌گذاری و دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار
۱۹	ضعف زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای، ریلی، هوایی، دریایی و بندری)
۲۰	تأمیل شهروندان به خرید کالاهای خارجی و بی‌ رغبتی به خرید محصولات ایرانی
۲۱	فقدان یا شفاف نبودن اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت اقتصادی
۲۲	کمبود نیروی کار ماهر
۲۳	استقبال نکردن همکاران و مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول
۲۴	کمبود فناوری‌های مورد نیاز
۲۵	ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار
۲۶	فقدان یا نقص ارتباطات پسینی و پیشینی و خوشه‌های تولید
۲۷	محدودیت‌های دسترسی به ارتباطات (تلفن همراه و اینترنت)
۲۸	محدودیت دسترسی به سوخت
۲۹	محدودیت دسترسی به برق

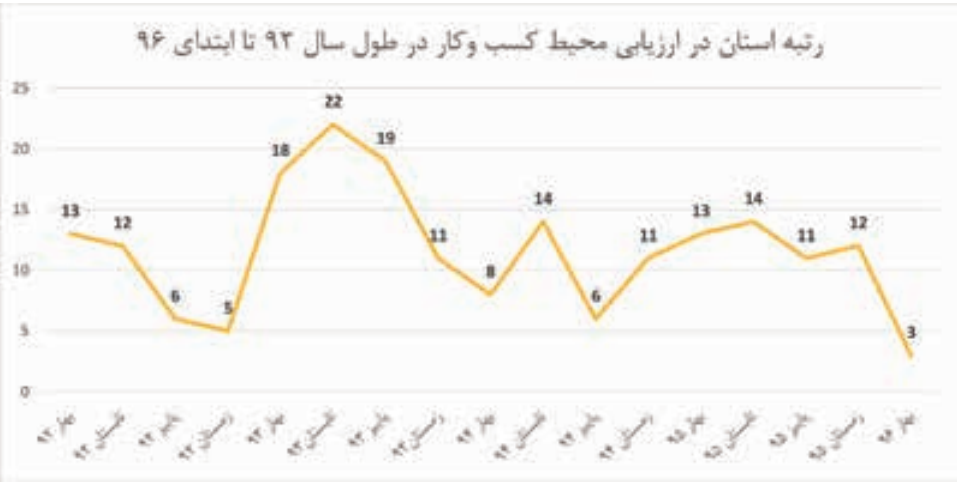
را دو چندان می‌کند. نبود شفافیت اولیه در بخش‌های مختلف اقتصادی همراه با نبود سازوکار مناسب تولید منجر به این اتفاق ناگوار شده است.

■ **خراسان رضوی برای اولین بار رتبه ۱۳!**

بر اساس یافته‌های این طرح در بهار ۱۳۹۶ و نتیجه ارزیابی شکل‌های اقتصادی از ۲۸ مولفه محیط کسب و کار به تفکیک استان‌ها، استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمانشاه و خوزستان به ترتیب بدترین وضعیت محیط کسب و کار و استان‌های فارس، گیلان و خراسان رضوی به‌ترتیب بهترین وضعیت محیط کسب و کار را نسبت به دیگر استان‌ها داشته‌اند. استان خراسان رضوی در پایان بهار ۹۶ رتبه سوم محیط کسب و کار را کسب کرده است. شایان ذکر است، خراسان رضوی در این ارزیابی سال گذشته نیز رتبه سیزدهم را به دست آورده بود.

■ **اولین گام اصلاح سیاست‌ها**

با نگاهی گذرا به شرایط موجود فضای کسب و کار بر اساس شاخص‌های «انجام کار»، ارائه‌شده توسط بانک جهانی برای ایران، می‌توان به راحتی به وجود شرایط بازدارنده در مقابل فعالیت بخش خصوصی و نبود اراده لازم در بهبود آن، چه در سال‌های قبل بر اساس اطلاعات و آمار موجود و چه در سال‌های آینده، بر اساس مواد و لوایح قانونی پی‌برد. خصوصی‌سازی و مشارکت مردم در فعالیت‌های اقتصادی در مسیر تعامل با دولت با ایجاد فضای مناسب به دست می‌آید. تعامل جهانی با تأکید بر نقاط قوت داخلی، هدفمندی یارانه‌ها و اصلاح نظام مالیاتی در کنار اصلاح نظام گمرکی نیز باید مد نظر باشد و مقررات دست و پاگیر حذف شود. زیرا چنین مقرراتی بیشتر موجب بروز فساد خواهد شد. جذب سرمایه‌گذاری خارجی و اصلاح فضای کسب و کار از مصادیق مدیریت صحیح و توجه به اقتصاد مقاومتی است.

■ **ضعف نظارتی دستگاه‌های غیر دولتی بیشتر شده است**

هر چه محیط کسب و کار (محیط نهادی و اقتصادی) شاریط

■ **ضعف نظارتی دستگاه‌های غیر دولتی بیشتر شده است**

هر چه محیط کسب و کار (محیط نهادی و اقتصادی) شاریط

۲۰۱۹۱۸۱۷۱۶۱۵۱۴۱۳۱۲۱۱۱۰۹۸۷۶۵۴۳۲۱	
۱	۱۳
۲	۱۲
۳	۱۱
۴	۱۰
۵	۹
۶	۸
۷	۷
۸	۶
۹	۵
۱۰	۴
۱۱	۳
۱۲	۲
۱۳	۱
۱۴	۰
۱۵	۰
۱۶	۰
۱۷	۰
۱۸	۰
۱۹	۰
۲۰	۰

۲۰۱۹۱۸۱۷۱۶۱۵۱۴۱۳۱۲۱۱۱۰۹۸۷۶۵۴۳۲۱	
۱	۱۳
۲	۱۲
۳	۱۱
۴	۱۰
۵	۹
۶	۸
۷	۷
۸	۶
۹	۵
۱۰	۴
۱۱	۳
۱۲	۲
۱۳	۱
۱۴	۰
۱۵	۰
۱۶	۰
۱۷	۰
۱۸	۰
۱۹	۰
۲۰	۰

حل جدول شماره ۶۹۷۴